

ИЗЛОЖБА

БЕОГРАДСКА
МАТЕМАТИЧКА
ШКОЛА

10. маја 1968.

ИЗЛОЖБА

БЕОГРАДСКА
МАТЕМАТИЧКА
ШКОЛА

---

10. маја 1968.

ПОВОДОМ СТОГОДИШЊИЦЕ РОЂЕЊА
МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА

МИХАИЛО ПЕТРОВИЋ — ТВОРАЦ
БЕОГРАДСКЕ
МАТЕМАТИЧКЕ
ШКОЛЕ

Кад је 1838. године Крагујевачка гимназија уздигнута на степен Лицеја и тиме створена прва виша школа у Србији, требало је и наставу рачуна подићи на степен више математике. Упућујући позив новосадском професору Атанасију Николићу да пређе у Србију и прими катедру „математичке чисте“ и практичне геометрије, просветни органи кнежевине Србије чине први корак у том смислу.

Иако нешто спорије, настава више математике развија се постепено и стиче своје место међу предметима који су бележили бржи успон. Потреба за уџбеницима наметала се како студентима тако и професорима од првог дана оснивања школе. Прве покушаје у писању уџбеника математике чине Атанасије Николић и Емилијан Јосимовић. Честе промене професора успоравале су такође бржи развој наставе математике.

Но тек доласком младог суплента Димитрија Нешића за професора више математике на Лицеју 1862. године, настава математике добија првог озбиљног радника који ће овом предмету дати потребну систематичност и научност. Нешић пише уџбенике базиране на научном достигнућима, уноси у њих прегледност, јасноћу и прецизност — што их чини приступачним и што омогућује студентима да постепено улазе у област математичких наука. Нешић је дуго предавао вишу математику на Великој школи и за то време успео да подигне квалитет наставе овог предмета, а истовремено и да уведе талентоване студенте у сфере научне математике.

Његов ђак Михаило Петровић показао је још на студијама знатно интересовање за математику, а својим семинарским радом и начином обраде светосавских темага, за које је у два маха добио другу награду, привукао је пажњу свога професора и указао на постојање снажног талента.

По завршетку Велике школе у Београду 1889. године, Петровић одлази на студије у Француску. Иако није добио стипендију од државе, млади ентузијаст могао је утолити своју велику жеђ за науком и продужити студије у иностранству само захваљујући новчаној помоћи свога деде Новице Лазаревића.

Петровић је изабрао Париз, а не Беч, Пешту, Берлин или Цирих — где су раније одлазили студенти из Србије. Та околност можда је допри-

нела да се његов талент развије и обогати основом на којој ће он доцније стварати своја оригинална дела. Јер, у то време Париска математичка школа имала је генерацију познатих научника од којих свако име представља једну научну област. Кад се само помену професори: Poincaré, Picard, Painlevé, Königs, Lippman, Hermit, Appell, Tannery, онда се може претпоставити колико је био висок ниво наставе коју је слушао Михаило Петровић. Уз учење француског језика, Петровић је годину дана спремао пријемни испит да би се могао уписати у Ecole normale supérieure.

На испиту Петровић је потврдио своју вредност и оправдао наде свога деде, показао висок степен знања и даровитости. Захваљујући таквом успеху постао је први од страних студената интерни ђак ове познате установе.

Као студент, Петровић је у Паризу био педантан и вредан ученик. Његовој потпуној преданости студијама сметале су повремене тешкоће. Осећајући да његов деда с великим напором одговара новчаним обавезама везаним за његово школовање, он се обраћа 1890. године Министарству просвете за добијање стипендије. Али први његов покушај није успео. Тек на поновљени захтев, 1891. године, добије стипендију од 1.500. динара, што је износило половину стипендије која се обично давала студентима. Настављајући са извесним олакшањем свој рад, Петровић се бори да добије пуну стипендију и на тај начин ослободи dedu материјалних издатака. Три пута у току две године он моли да му се додели пуна стипендија и тек почетком 1893. успева у свом захтеву.

Михаило Петровић је у међувремену (1892) завршио лисанс математичких а потом, 1893. године, и лисанс физичких наука и важио за једног од најбољих студената. Осећајући напредак у савлађивању науке и понесен новим успехом, Петровић тражи од Министарства просвете да му продужи време студија до 1. септембра 1895. године. По добијању повољног мишљења о Петровићевом раду, Министарство просвете одобрава продужење студија, постављајући Петровићу обавезу да у том року положи докторат наука које слуша. Државни питомац Михаило Петровић схватио је озбиљно обавезу и захваљујући преданом раду могао је обавестити министре просвете да ће докторирати годину дана пре рока, као и то да је

његова докторска дисертација „О нулама и бесконачностима интеграла алгебарских диференцијалних једначина“ примљена са много похвала.

Завршивши студије и одбранивши с успехом докторску тезу, Петровић се вратио у Београд 1894. године и одмах конкурисао за професора математике на Великој школи. Декретом од 24. октобра 1894. г. постављен је за редовног професора Велике школе а кад је ова подигнута на степен универзитета 1905. године, Петровић је са још седморицом професора постављен првим указом за професора Универзитета на коме је остао до пензионисања 1938. године.

Ступивши на Велику школу, Петровић се нашао међу професорима који су по својим научним радовима били познати и ван граница Србије. Његове колеге били су између осталих: Јован Жујовић, Богдан Гавриловић, Јован Цвијић, Милан Јовановић — Батут; Јован Туроман, Љуба Ковачевић, Љубомир Недић, Љубомир Стојановић, Богдан Поповић; Гига Гершић, Миленко Веснић и други.

Михаило Петровић наставља у Србији са научним радом који је започео у Француској.

Индустријски неразвијено, српско грађанско друштво имало је више интересовања за филологију, историју, етнологију, право — него за математику. Тек почетком XX века долази до бржег развоја индустрије а с тиме и до већег интересовања за егзактне науке. До тада, Србија је имала Вука Караџића, Ђуру Даничића, а на Великој школи познате научне раднике: Јована Бошковића, Љубомира Стојановића и Александра Белића на катедри филологије; Стојана Новаковића и Светислава Вуловића на катедри историје југословенске књижевности; Јована Цвијића на катедри географије; Стојана Бошковића и Љубу Ковачевића на катедри историје; Милана Кујунџића — Абердара и Љубомира Недића на катедри филозофије; Јосипа Панчића на катедри ботанике. Михаилу Петровићу беше пало у део да крчи пут математичким наукама. И он је тај велики посао обавио са потпуним успехом. Стварајући једне за другим своје научне радове, он је већ до 1897. објавио око двадесет. Његов научни рад прибавио му је убрзо углед и признање, па је 1897. године изабран за дописног члана Српске академије

наука почетком 1899. изабран а 1900. проглашен за њеног редовног члана

Петровићев научни рад је многостран и обиман, али област којом се највише бавио и коју је најрадије проучавао била је теорија диференцијалних једначина. Из те области је и његова докторска дисертација.

Поред рада на овој области и многостраног рада на математичкој анализи уопште, Петровићу припада заслуга за стварање нових научних дисциплина — математичке феноменологије и теорије математичких спектра.

У својој богатој научној делатности Петровић је објавио преко 250 радова и 12 посебних научних дела из разних грана математике.

Као члан највише научне установе, Српске академије наука, Петровић је у Одељењу природних наука узимао активног учешћа од уласка у ову високу научну установу па до II светског рата. Преко разних реферата, оцене радова, конструктивних предлога, Петровић је одржавао реноме ове високонаучне установе и својим учешћем у њој допринео порасту њеног угледа.

Упоредо с тим и његово име прелази границе мале Србије и Југославије, оно постаје познато широм Европе и целог света. Биран је за почасног доктора многих страних академија: Букурешта, Прага, Варшаве, Кракова. Његове радове радо су штампали страни часописи.

Посебна заслуга припада Михаилу Петровићу за образовање младог научног кадра. Он је несебично помагао талентоване студенте, упућивао их, подстицао и од њих стварао будуће научне раднике. Почев од 1912. године, када је код њега докторирао Младен Берић, ово високо звање стекло је до 1938. још десет математичара.

Окупљајући око себе кадар способних научника, Петровић је умео да на њих пренесе свој елан, своју неуморну енергију и преданост науци. Резултати таквог његовог става и озбиљног рада целог колектива математичког семинара донели су овоме опште признање. Катедра математике Београдског универзитета постаје чувена по свом научном раду у целој Европи и стиче значајно име — БЕОГРАДСКА МАТЕМАТИЧКА ШКОЛА.

Михаила Петровића и друге представнике Београдске математичке

школе позивају европски универзитети да на њиховим катедрама демонстрирају своја знања. Петровић држи предавања на Сорбони 1928. године читав један семестар — из области теорије математичких спектра; Јован Карамата предаје у Хамбуру и Тибингену; Никола Салтиков излаже студентима белгијских универзитета партију о парцијелним једначинама.

Петровић и његови сарадници узимају активног учешћа на готово свим конгресима математичара. Почев од конгреса математичара у Риму, 1908. године, на коме је читао свој рад „Sur une classe remarquable de series enteriers“, Петровић је учествовао на десетине таквих скупова. У Торонту 1924. године читао је свој рад „О спектралној рачунској методи“.

Његови сарадници учествују на свесловенском конгресу математичара у Варшави, конгресу математичара у Ослу, интербалканском конгресу математичара у Букурешту и другима.

Круна успеха професора Београдске математичке школе јесте појава часописа „Publication mathematique de l'Universite de Belgrade“ који је иницијативом Михаила Петровића и Милутина Миланковића покренут 1932. године. Часопис је изашао у седам томова до рата и допринео даљем јачању угледа и прибављању нових признања целом колективу научних радника Београдске математичке школе.

Михаилу Петровићу припадају такође неоспорне заслуге у раду на спремању професорског кадра за наставу математике у средњим школама Србије и Југославије. Захваљујући томе што је у својој личности спојио два својства која се ретко срећу код научника његовог ранга — својство високог научника и одличног педагога — Михаило Петровић је стварао квалитетан наставни кадар. Наставу математике подигао је на висок научни ниво а методски поступак прилагодио узрасту студената. „Његова предавања“, како пише један од његових ученика, „била су једноставна, жива, духовита и стваралачка. На његове часове студенти су радо долазили“.

По угледу на француски универзитет, Петровић је у наставу увео курсеве. Једно време сам је држао 16 разних курсева. Да би што више помогао студентима, скоро за сваки курс објавио је скрипте или уџбеник.

Радећи даље на унапређењу наставе и подизању научног кадра, Пе-

тровић је основао Математичку библиотеку, која је нажалост изгорела 1944. године приликом борби за ослобођење Београда.

Пружајући студентима што више помоћи и олакшица, Петровић је истовремено тражио и од њих савестан и марљив рад, те је својим ставом знатно подигао критеријум оцењивања на катедри математике.

У својству изасланика Министарства просвете, Петровић је обилазио гимназије. Захваљујући његовој стручности и општој култури, сваки његов одлазак у неку од гимназија представљао је допринос за подизање квалитета наставе. Његови извештаји најбоље говоре о томе. Петровић није трпео вербализам у настави. Тражио је да ученици поседују одређена, јасна и кристализована знања.

Због таквих својстава Михаило Петровић је биран за председника Просветног савета Србије, декана Филозофског факултета, ректора Београдског универзитета (положај ректора није прихватио).

Кад се говори о Михаилу Петровићу и жели се дати слика његове целовите личности, не може се мимоићи ни његова делатност и ангажованост на пословима ван научног и наставног рада.

Петровић је био страстан путник, путовао је по свим европским земљама, упознао њихове главне градове, обишао је северни и јужни пол. Поред тога, писао је путописе, написао је познати „Роман јегуље“, објавио интересантну књигу „Вердапски риболови у прошлости и садашњости“, као и још неколико других.

Посебна страст Михаила Петровића била је рибарство. У том послу он није био обичан аматер, риболову је прилазио зналачки, те је и у својству делегата српске државе учествовао у преговорима за закључење конвенције о риболову са Румунијом, у преговорима о заштити риболова на Сави, Дунаву и Дрини са Аустро-угарском. Био је члан нарочите комисије за израду измене и допуне Закона о риболову. Ова наклоност Петровићева према риболову, као и његова позната умешност у организовању забавног живота, учинили су га једном од најпопуларнијих личности старог Београда у коме је био познат као Мика-Алас.

На крају, не треба заборавити да је Михаило Петровић припадао

оној генерацији која је учествовала у ратовима. Почев од балканског 1912., па преко I светског рата она је осетила све страхоте и II светског рата.

Године 1938. Михаило Петровић је отишао у пензију. Ценећи његове заслуге, професори Математичког семинара предложили су да се из Семинара математике издвоји завод теоријске математике и назове „Завод Михаила Петровића за теоријску математику“. Упућујући овај предлог, његове млађе колеге су истакле следеће: „Наш Математички семинар му дугује трајну захвалност, јер га је он основао, у њему радио и развијао пуне 44 године. У њему је он прикупљао око себе велики број младих људи и спремао их за научни рад“.

То је било искрено признање познатом научнику.

Потом су исти професори предложили Савету Философског факултета да се Михаилу Петровићу да звање почасног доктора математике Београдског универзитета. Њихово образложење најбоље оцртава значај Петровићевог дела: „Свака грана од многобројних математичких области, каже се ту, „које је обрађивао М.Петровић у својим делима, налази младих истраживача, који се њиме диве и продужују рад свога учитеља. Овим чињеницама М. Петровић ствара Математичку школу, прву у Југославији, и стваралачким напором подиже предавање математике на Београдском Универзитету на висину модерних светских школа.

Наш Факултет, Универзитет, Држава и читава ова земља дужни су да дају највеће признање Михаилу Петровићу“.

То су биле речи његових сарадника, речи признање пиониру математичких наука у Србији, научнику светског гласа, неуморном раднику, — Михаилу Петровићу.*

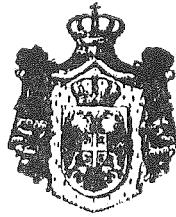
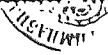
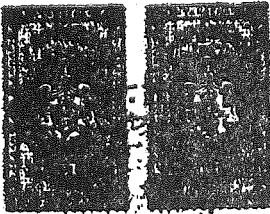
Београд, маја 1963. године

---

* Говор Вождара Манића, директора Архива Србије, приликом отварања Изложбе.

НЕКОЛИКО ДОКУМЕНАТА ИЗ АРХИВА СРБИЈЕ О ЖИВОТУ И РАДУ
МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА

СВЕДОЧАНСТВО

ИСПИТУ ЗРЕЛОСТИ

Приправник: *Михаило Петровић,*

рођен 28. Априла 1868. год. у *Београду,*

која је школеке 1884/5. године савршио VII разред гимназије

у *Београду,* на испиту зрелости, државном

од 15. Маја до 14. Јуна ов. год. показао је успех:

а, У Српском и словенском језику са

ПОПИСАНО

литературом *одмисан,*

б, „ Немачком језику . . . . . *одмисан,*

в, „ Француском језику . . . . .

г, „ Латинском језику . . . . . ~~*одмисан,*~~

д, „ Математици . . . . . ~~*одмисан,*~~

е, „ Физичи . . . . . *одмисан,*

ж, „ Историји народној и општој са

земљишом . . . . . ~~*одмисан,*~~

з, „ Јестивосници . . . . . *одмисан.*

Према показаном успеху

именованом приписанику Михаилу, испитни одбор

п р и з н а о је зрелост

и спремност за факултет Велико школе или Универзитета.

Владио се ~~Гр. М. М. М. М.~~

Бр. 27.

15. Јуна 1885. год.

у Београду.

Министарски изасланик,

Јов. Ђурковић

Председник испитног одбора,
директор гимназије,

Ј. Шошарић

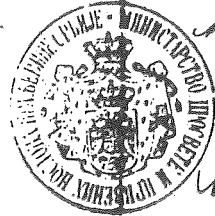
Чланови испитног одбора:

Др. С. Јовановић
Ср. Св. Јовановић
Јов. Ђ. Св. Јовановић

Потписани и печат

на овој школној сведошци, истинитом су.
Табела у 2. зупира наплатена је и на
акцију Шко. 15121 зупира тана.

25. Септембра 1889.
Београд

Наредник
Министарства Просвете,
Сав. Д. Стојковић

Милош Т. Јурић

Учешћем околна, и
свата Министарства Просвете и Училишта
на Јануарија од стране Министарства
Монети. Јануарија,

Млада, Јануарија. 1889.
25. Септембра 1889.
Београд.

Јануарија
Сав. Д. Стојковић

МИХАИЛО ПЕТРОВИЧЪ КАО ВЕЛИКОШКОЛАЦ

Sur les intégrales algébriques
des problèmes de la dynamique.

Leçons faites par M. Koenigs au
Collège de France
1892-1893.

—
Cah. I.

Michel Petrowitch.

ФОТОГРАФИЈА НАСЛОВНЕ СТРАНЕ ЈЕДНЕ СВЕСКЕ МИХАИЛА
ПЕТРОВИЋА СА ПРЕДАВАЊА М. КÖNIGS-а

Молба за стипендију 1890. године

ГОСПОДИНУ МИНИСТРУ
ПРОСВЕТЕ
И ЦРКВЕНИХ ПОСЛОВА

Узимам слободу обратити се Господину Министру са молбом за државну стипендију, која би ми омогућила довршење науке у Паризу. Част ми је навести прво разлоге који би могли ићи у прилог оцени, да ли стипендију заслужујем или не, а за тим разлоге који ме принуђавају да подносим ову молбу.

¹⁰ Свршио сам 1885-те године гимназију београдску са одличним успехом, а 1889. г. Велику школу, као што показују приложене сведоче: гимназијска и великошколска. Као ученик и свршени ученик Вел. школе израдио сам два философска темата, који су награђени.

²⁰ После једне године бављења у Паризу, издржао сам *Concours*

²⁰ После једне године бављења у Паризу, издржао сам *Concours d'admission à l'Ecole Normale Supérieure*, и ушао у школу као *Eleve interne* у *Section des Sciences*. А како држим да је то успех на који ће Г. Министар обратити пажњу, сматрам за дужност изложити шта је претходило уласку у *Ecole Normale*.

Према акту Срп. министарства Спољних послова, Г. посланик Србије у Паризу тражио је од Француског министарства дозволу и овлашћење да могу са осталим кандидатима, Француским поданицима, конкурисати за интернат у *Ecole Normale*. На преставку директора студија у *Section des Sciences* исте школе, пред киме сам имао издржати предходни испит из кога би се могла оценити могућност успеха на конкурс, министар просвете у Паризу одговорио је г. посланику Србије актом, чији потврђени препис прилажем, и из кога се види да ми је одобрено конкурисање, и да се упућујем уписати се у списак конкурената при Париској Академији.

Према приложеном позиву вице-ректора Париске Академије, којим ме извештава да сам увршћен у кандидате и позива на конкурс, издржао сам пред испитном комисијом на Сорбони писмене испите од 16—21 Јуна т.г. а усмене од 21—29. Јула т.г., према програму за „*admission à l'Ecole Normale Supérieure, section des sciences.*“

Најзад, према решењу испитне комисије, одобреном 5 Авг. т.г. од министра просв. у Паризу, изабран сам за интерног питомца (*Eleve interne*), са условом да као странац плаћам годишње 1200 динара за издржавање у школи, које се тражи и од поданика француских ако не мисле служити у Француској по свршетку школе. О овоме уласку у школу као *Eleve interne* подносим уверење поддиректора школе и директора у *Section des Sciences*.

У *Ecole Normale* ушао сам 2. Новембра т.г. Овлашћен сам да у њој проведем три године, и обавезан да према програму школе положим за две године два лисанса:

1° *Licence es sciences mathematiques*,

2° *Licence es sciences physiques*;

трећа година одређена је за спрему агрегације или доктората. Сви се испити полажу на Сорбони, а *Ecole Normale* одређена је

1°, да да спрему за ова два лисанса и докторат, односно агрегацију;

2°, да своје питомце упути у свестраној примени оних партија које се траже на универзитетским испитима, и тиме им омогући самосталан рад по изласку из школе; поред овога она има за задатак и то, да допуни образовање многим партијама које се не траже на поменутиим испитима.

Слободан сам још један пут свратити пажњу Г. Министра на значај успеха на једноме конкурс у коме учествује по неколико стотина кандидата, а *примају се само осамнајест*. Најзад, могао би навести и то, да сам до сада први странац који је изабран за *Eleve interne*. Стрнцима, који су се до сад представљали за улазак у *Ecole Normale*, дозвољаван је само *екстернат*, тј. посеђавање предавања без права на становање у школи, рад у лабораторијама, кабинетим, библиотеци итд. без прва на сва она избилна средства за рад које школа даје интерним питомцима, и која карактеришу *Ecole Normale*.

Молим Г. Министра да изволи водити рачуна и о овоме: док се државним питомцима тражи обавеза да за три године положи један од лисанса: математички или физички, ја сам самим уласком у школу обавезан да за две године свршим оба ова лисанса. А спрема која је требала за улазак у *Ecole Normale*, прилике за рад које су ми дате, и воља за рад, појачана успехом на конкурс, дају ми наде да ћу у томе успети.

Поред докумената које подносим у прилогу, Г. Министар би се могао о

свему наведеном и непосредно уверити преко Г. посланика Србије у Паризу и директора школе, који би на званично тражење одговорили и на друге појединости.

Разлог који ме принуђава да подносим молбу за државну стипендију, овај је. Оставши после ране смрти свога оца, Никодина Петровића бив. свештеника и професора богословије београдске, у шестој години, без икаквог имања, пао сам са целом породицом на терет своје деди Новици Лазаревићу проти београдском. Под његовим старањем и о његовом трошку свршио сам у 17-тој години гимназију, у 21-вој Велику школу; тако исто о своје трошку послао ме је прошле године у Париз, где сам ове године ушао у Ecole Normale.

Но жртве које деда подноси за моју породицу и мене и сувише су велике да би моје издржавање у Паризу о његовом трошку било и даље могуће. Осим мене, њему су на терету још моја три млађа брата и сестра, и без државне стипендије моје би даље школовање било на штету школовања све браће и на уштрб целе породице.

С тога молим Г. Министра да ако оцени, да наведене квалификације нису испод оних које дају права на државну стипендију, изволи одобрити ми је за три године, онолику, колика се даје и осталим питомцима државним у Паризу. Понављам да се обавезујем за две године положити два поменута лисанса, а за три довршити Ecole Normale Superieure, употребивши трећу годину на спрему за агрегацију или докторат.

7. Децембра 1890. г.
Париз.

Господина Министра
понизан
Михаило Петровић
Eleve de l'Ecole Normale Superieure*

* Архив Србије, Мин. просвете, XXV, 207, 1894.

МИХАИЛО ПЕТРОВИЋ КАО ПРОФЕСОР ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ

Делатност филисофског факултета

Према плану Бр. 296. од 18. Маја т. с. часно ми је познато овај извештај:

I.

У школн 1906/07. изложени одине предавача сам:

У првој семестру:

- а) Основе аритметике геометријално са применама (2 часа нед.)
- б) Аналитичку Геометрију (2 часа нед.)
- в) Диференцијални рачун са геометријским применама (2 часа нед.)
- г) Основе Кошијеве аритметике функција (2. часа нед.)

У другој семестру:

- а) Диференцијални рачун (2 часа нед.)
- б) Интегрални рачун са диференцијалним једначинама (4 ч. нед.)
- в) Виша аритметика функција (2. ч. нед.)

II.

Вежбава сам дуго време изради и естражу са студентима. На њима су рађени задаци у којима се ипак примењивати израђене одине методе и дефиниције.

III.

Извештај су у оба семестра дали и ^{наставници} семинари. Они, који су се за овај рад пријавили, добијали су по једну или више одговарајућих изјављених, а којима су имали да се сам обавесе из математичких дела или изјављених, који су им стављати на расположање; таква су изјављених имали да у дефиницијским разрадама у области математичких дисциплина, које освоју у семинару, и да о њима дате под изради вама и о осталим студентима. Тако разрађених дисциплина било је у

поку оба семестра дванајесті.

IV.

Пријављених редовних ученика било је:

У првом семестру:

на предавањима и вежбањима 16

у семинару 10

У другом семестру:

на предавањима и вежбањима 36

у семинару 10

V.

У року првог семестра држао сам предавања и вежбања редовно и без прекида,

У року другог семестра нисам држао 8 часова због слабости и био сам из одсуству с. Министара. Провеле 15 дана на осуди у иностранству.

VI.

Математички Кабинет, којим рукџам, у управителу је стању. Он је и у року ова именована одне извршавају садржини делница и Журналима, без параличних ветних штења. За његово ~~стање~~ одржавање и напредовање ~~стање~~ је и довољан државни кредит.

19. Маја 1907.
Београд.

Мих. Петровић.

ФОТОКОПИЈА ПЕТРОВИЋЕВЕ МОЛБЕ МИНИСТРУ НАРОДНЕ ПРИ-
ВРЕДЕ ЗА НОВЧАНУ ПОМОЋ РАДИ КОНСТРУИСАЊА „ИНТЕГРАФ“а
ЗА ПАРИСКУ ИЗЛОЖБУ 1900. (Архив Србије, Мин. нар. привреде, Оде-
љења за трговину, радиност и саобраћај, ~~X~~XVII, 2, 1900).

Господину Министру нар. привреде.

Намеран бих био Конструисати за Париску изложбу 1900 год. и изложбу у Српском савезном изложба свој графичко-математички апарат „интеграф“, којим ће се могу графички изражавати и израчунавати одређени и неодређени интегрални, вучени интегрални диференцијалних једначина и механички решиваши јармонички изаб-лени бина максимална.

Основна идеја апарата може се видети из приложених одр./ и ил. Криваких слика, од којих је једна изаша у Comptes rendus de l'Académie des Sciences de Paris, а други у Srpskom inženjerskom listu. Хожеу само да изложим чиниоцима за Конструисању апарата до саз нису били приложени ни у каквом графичком апарату.

Апарат би био савршене делова и јармоничких услова, који израда у практини би изабови, био Конструисањем од оних, који у приложеним сликама израђивања само погову шемат. Према годишњем извештајем изабовима, Конструисања погову првог модела, који био израђено у Паризу код паролитова Конструисера за специјалне апарате, са израбама у изгову израђивања погову прак-тиности, Конструисање би на изгову и изгову апарата.

Слободан сам обрађивати се Господину Министру са приложом можда да исти одобрени, да ми се, из буџета одређеног за израбавање Србије на Париској изложби, изгову горња сума на конструисање и исти ми се омогући Конструисања апарата у овом облику, у каквом би лична доносила приносима на изгову изложби.

У Београду, 31. Окт. 1898 г.

Господину Министру
и др.

Михаило Петровић
проф. Вел. школе.

ФОТОКОПИЈА УКАЗА О ПОСТАВЉЕЊУ МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА И
ДРУГИХ СЕДАМ ПРОФЕСОРА ЗА ПРОФЕСОРЕ УНИВЕРЗИТЕТА 1905.
ГОДИНЕ (Архив Србије, Мин. просвете, књига указа за 1905. годину)

Ми
Петар, I

По милости Божјој и воли народној
Краљ Србије

На предлог Нашег министра просвете и црквених послова и на основу чл. 39 закона о Универзитету постављамо:

За редовне професоре у Универзитету
у филозофском факултету

Силу М. Лозанића, министра у пензији, Ђована М. Жујовића, државног саветника, д-ра Драгољуба М. Павловића, Вубомира Ђовановића, д-ра Ђована Цвијића и д-ра Михаила Петровића, професоре Велике школе на расположењу;

у правничком факултету

Милића Радовановића, професора Велике школе на расположењу; и

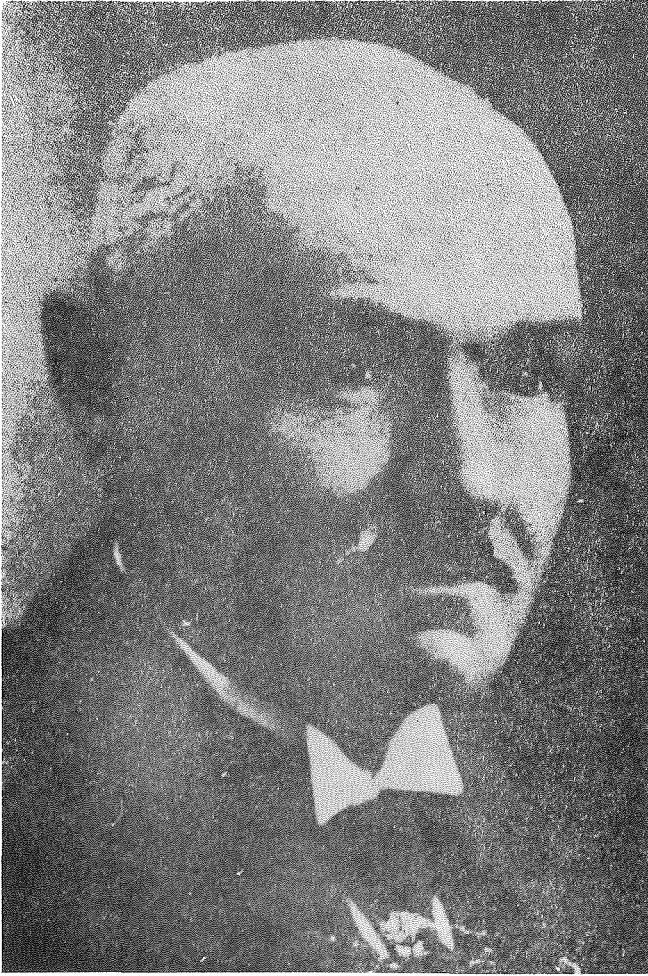
у техничком факултету

Андру Сивевановића, професора Велике школе на расположењу.

Наш Министар просвете и црквених послова нека изврши овај указ.

27 фебруара 1905 год
у Београду

Министар
просвете и црквених послова,
Мишић

МИХАИЛО ПЕТРОВИЋ
ПРОФЕСОР УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

УНИВЕРЗИТЕТ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Бр. 136

25. маја 1908. г.

у Београду.

Господину ректору Универзитета.

Заста ми је известити г. ректора, да је савет филизофског факултета, у седници од 24. об. мес., изабрао за декана филизофског факултета за текућу и колекту годину г. професора Д^р Михаила Петровића.

С одличним поштовањем

25. маја 1908. год.
у Београду

Декан

ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА

Св. Јанковић

ИЗБОР МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА ЗА ДЕКАНА ФАКУЛТЕТА — ФОТО-КОПИЈА (Архив Србије, Мин. просвете, III, 127, 1908. год.).

Савету филозофског факултета.

У позиву Америка ове год. одржава се у Канади (Универзитет у Торонту) међународни Конгрес математичара на коме ће бити засиђане говора све државе европске и америчке.

За сам позив да се оне Конгресу одржи у ~~Београду~~ важе о својој спектралној рачунској методи, као и о своме позиву академика Марка Велана. Бит. Дик. Велан одговара се оне позиву, у уверењу наше науке, ако би ма се из Београда изашле. Министарство Просвете, одређене за уредивање на међународним Конгресима, буде одређена повремена плата. За не могу не понудити на то да ма се да буде издржан да то сума (која износи око 500 долара), већ само остатак који се буде платио, а остатак државна казна била из својих личних средстава.

Моји Савет да истоим призивањем овај предлог и упутиш на то да се даје позиву, у исто време моћи да властима да на оне Конгресу засиђане Београдски Универзитет.

Д. Милана 1924 г.

Београд.

Професор Математике на Универс.

Мих. Петровић.

МИХАИЛО ПЕТРОВИЋ О ПОЗИВУ ЗА УЧЕШЋЕ НА КОНГРЕСУ МАТЕМАТИЧАРА У ТОРОНТУ ГДЕ ТРЕБА ДА ДРЖИ ПРЕДАВАЊЕ О СВОЈОЈ „СПЕКТРАЛНОЈ РАЧУНСКОЈ МЕТОДИ“ (фотокопија)

(Архив Србије, Београдски универзитет, 1733, 1924).

3 Јануара 1928 г.

Господине Министре,

Савет Универзитета у Паризу у својој седници од 28 октобра текуће године позвао је г. Професора Др. Михаила Петровића да у току ове школске године предаје на Сорбони у Паризу "Теорију математичких спектова". Савет нашег Философског факултета на седници својој од 20 децембра решио је - а то је решење прихватила и Универзитетска Управа на својој седници од 26 децембра - да се позив Сорбоне прихвати и да г. Петровић може одржати, на место својих редовних предавања на нашем Универзитету, поменута предавања на Сорбони, у току марта, априла и маја 1928 године, с тим да му се тај рад има рачунати не као одсуство, већ као редовна дужност.

Достављајући Вам ова решења Савета Философског факултета и Универзитетске Управе мени је част умолити Вас, Господине Министре, да се и Ви изволите сагласити с њима, и донети потребно решење, на основу компетенције са Француском о размени професора. Имајући у виду част укавану нашем Универзитету, корист нашој репрезентацији на страни, као и потребу да се и г. Петровић може достојно репрезентовати, ја Вас молим, Господине Министре, да изволите издејствовати да се г. Петровићу, сем његових редовних припадљкости, да и помоћ, у износу од 12000 фр. фр за пут и трошак у Паризу. На тај начин ће се г. Петровић моћи захваљити на помоћи коју би му евентуално понудила Француска Влада, што би и за нас било целесходније, с обзиром на несумњив долазак француских професора на наш Универзитет.

Молим Вас, Господине Министре, примите и овом приликом уверења мога особитог поштовања.

Ректор Универзитета

6655
38

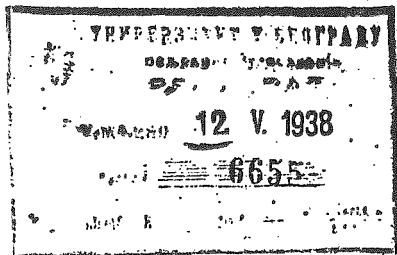
6655
38

Почитујем Ректору Универзитета

Посте ми је известили почитујем Ректора да сам 7-ог ов. мес. навршио сарадесети година живота, треба мију спреда да будем стављен у пензију. Молим да се урине мија спреда да би се то одлучило.

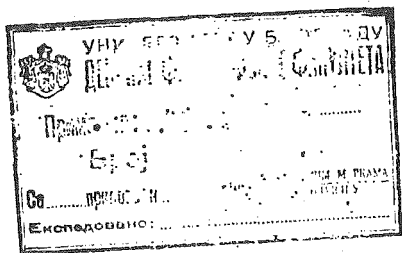
8. мај 1938 г.
Београд.

Професор Теорике Математике
Михаило Петровић.

ФОТОКОПИЈА ДОКУМЕНТА О ОДЛАСКУ МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА НА СОРБОНУ РАДИ ДРЖАЊА ПРЕДАВАЊА ИЗ ОБЛАСТИ „ТЕОРИЈЕ МАТЕМАТИЧКИХ СПЕКТАРА“ (Архив Србије, Београдски универзитет, 4051, 1927).

ФОТОКОПИЈА ОБАВЕШТЕЊА МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА ДА ЈЕ НАПУНИО 70 ГОДИНА ЖИВОТА И ДА ТРЕБА ДА БУДЕ СТАВЉЕН У ПЕНЗИЈУ. (Архив Србије, Београдски универзитет, 6655, 1938).

На основу указа I Бр. 31400 од 31 јула 1938 године, којим је пензионисан по случају из тач. 13 § 104 Закона о чиновницима са правом на пензију која му према годинама службе припада, г. Д-р МИХАИЛО Н. ПЕТРОВИЋ, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Београду, а према § 106 и 111 Закона о чиновницима

РЕШАВАМ:

Да се даком 5 септембра 1938 године разрешава дужности редовног професора Филозофског факултета Универзитета у Београду г. Д-р МИХАИЛО Н. ПЕТРОВИЋ, редовни професор Универзитета.

Предле решење доставити г. проф. Михаилу Петровићу, Ректорату Универзитета, Математичком семинару и један примерак спремити у архиву Декана.

Заступа
Декана Филозофског факултета
редовни професор,

Михаил Петровић

ФОТОКОПИЈА РЕШЕЊА О ПЕНЗИОНИСАЊУ МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА
(Архив Србије, Фил. факултет, 6492, 1938).

Савету Филозофског факултета Универзитета у Београду.

Филозофском факултету је добро познат научни и наставнички рад г. др. Михаила Петровића, прво на Великој школи а затим и на Универзитету, на ком је он провео све пуне 44 године.

Г. др. Михаило Петровић је објавио велики број научних радова и дела из свих области Математичке науке. У поједине од њих је унео потпуно нове методе или створио нове научне дисциплине, као што су Математичка феноменологија, бројни спектри итд.

Научна делатност г. Петровића је велика и по обиму и по садржини. Резултати које је дао ставили су га у ред математичара светског гласа.

Наш математички семинар му дугује трајну захвалност, јер га је он основао, у њему радио и развијао све пуне 44 године. У њему је он прикупио око себе велики број младих људи и спремао их за научни рад.

У знак поштовања, признања и трајне захвалности за све ове заслуге које је г. Петровић стекао у првом реду за наш Математички семинар затим за наш Филозофски факултет и цео Универзитет, слободни смо, поводом његове седамтесетогодишњице, да предложимо савету Филозофског факултета да се за Теоријску математику издвоји из досадањег Математичког семинара и образује засебан Завод који би се звао: Завод Михаила Петровића за Теоријску математику и одвоји од Завода за примењену математику, који би такође постао самосталан што је уосталом већ било предвиђено у новој факултетској уредби која треба да ступи на снагу.

16. маја 1938г.

Проф. М. Сатић

Михаило Петровић
В. З. М. Колар

Миле Јакић
Др. Миливоје
Д. Јагодић

ФОТОКОПИЈА ПРЕДЛОГА ПРОФЕСОРА МАТЕМАТИЧКОГ СЕМИНАРА
ДА СЕ ОБРАЗУЈЕ „ЗАВОД МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА ЗА ТЕОРИЈСКУ
МАТЕМАТИКУ“ (Архив Србије, Фил. факултет, 4203, 1938).

ЗБИРКУ ФИЛОСОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Научна математичка дела и рад професора Дра Михаила Петровића много су позната факултету. Г.Михаило Петровић ужива светски глас првокласног научног истраживача и најистакнутијег математичара у Југославији.

"Поље научне делатности М.Петровића веома је опширно, па иако обухвата огромну разноврсност, оно ипак изражава јединство погледа, идеја и метода истраживања" - као што је то истакнуто у издању Српске Краљевске Академије о редовима професора Михаила Петровића, 1922 године, поводом обнављања рада Академије, прекинутог ратом.

Прошло је после тога 16 година и научна делатност професора М.Петровића још се више проширила и обухватила нове и важне проблеме модерне математике. Сем тога, пошто је по Југославију срећно завршен рат, јавио се нов и тежак проблем за научну делатност М.Петровића. Знатно проширење државних граница, а и велики губитак у људима, изазвао је велику потребу у математичком образовању. Београдски Универзитет био је приморан да прими у своја недра већи број студената, број јаван највећим од светских Универзитета. У овој се тешкој ситуацији истакао огроман напојни научни рад и таленат професора М.Петровића, да најсрећније реши настали проблем и да тиме обезбеди напредак и развој математичких наука у Југославији.

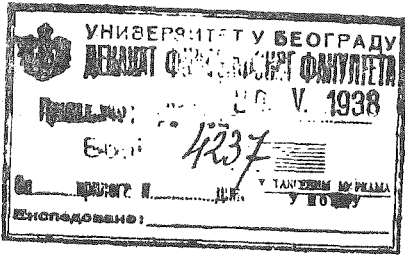
Професор М.Петровић сам предаје разноврсне предмете, даје студентима своја литографисана предавања, штампа своје књиге, а у исто време и скупља око себе најталентованије од својих слушалаца, које спрема за нове наставнике Универзитета. Свака грана од многобројних математичких области, које је обрађивао М.Петровић у својим делима, налази младих истраживача, који се њима диве и продужују рад свога учитеља. Овим чиницама М.Петровић ствара Математичку школу, прву у Југославији, и стваралачким напором подиже пре-

даваће математике на Београдском Универзитету на висину модерних светских школа.

Наш Факултет, Универзитет, Држава и читава ова земља, дужни су да дају за то највеће признање и захвалност професору М.Петровићу. Као израз овог поштовања потписани имају част да предложу професора Михаила Петровића за почасног доктора математике Београдског Универзитета.

Н. Савић
Штејковић
М. Милошевић

Милошевић
А. Милошевић
Д. Марковић

ФОТОКОПИЈА ПРЕДЛОГА ПРОФЕСОРА МАТЕМАТИЧКОГ СЕМИНАРА ДА СЕ МИХАИЛО ПЕТРОВИЋ ПРОГЛАСИ ЗА ПОЧАСНОГ ДОКТОРА МАТЕМАТИКЕ БЕОГРАДСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА (Архив Србије, Фил. факултет, 4237, 1938).

СА ПОГРЕБА МИХАИЛА ПЕТРОВИЋА